

vana, da tako ne boleha in mleka ne zgublja, ampak tudi s skrbnim čuvanjem nad živino, katere rivec in noga ravno to, kar bi jej v živež služilo, pokončujeta, če namreč prešiči niso popolnoma v svinjaku zaprti ali pa vsaj le na gotove manjše prostore ograjeni, ampak če prosto, kar po najlepši travi riti smejo, pa se tudi druga živina skrbno ne privračuje in se umno ne popase zvrstoma kos za kosom, ter tako živina, le sama sebi prepuščena, dobro travo še boljše iskaje prej pohodi, predno se pase na nji, ali svojevoljno v deževji na močvirnate prostore zahaja, kamor bi se le v suhem vremenu zaganjati smela.

Povsod se je tudi posebno priporočevala umna poraba planinskega gnojja, ga raznositi ali razvoziti po ledini, da zraven stanarij nakupičen zastonj prostora ne jemlje, nesnažnosti in napotja ne dela, ampak tje pride, kjer ga je treba v živež rastlinam. Čez vse je za planine potrebna nalašena naprava zredčnega gnojja iz vode in kravjeka, ker z njim polovico več prostora za gnojenje lahko povzameš, in je tudi bolj v pripravnem stanu, da ga rastline kot živež lože dovzamejo, ker hitrejši pririje v grivo do rastlinskih koreninic, nasproti pa se trdi gnoj na sicer že bolj suhem planinskem zraku večkrat že zelo razruši, predno njegova redivna moč v zemljo zleze.

Z opozorom na napravo ali primerno popravo stanov, hlevov, skrb za vodo ljudem in živini bila je prilika opomniti tudi na napčnost, če se živina prezgodaj ali preveč živine v planino na pašo zastavi, in se drobnica ne po oddaljenih, grših strmejših prostorih, ampak koj pomešano z govedi pase. Tej nepriстойnosti naj bi ostri planinski red v okom prišel, po katerem posebno na Kamniških planinah pametnejši gospodarji že dolgo zdihujejo.

(Dalje prihodnjič.)

## Novi Kranjski panj

### po Dzierzonovi osnovi.

Spisuje Luka Porenta, župnik in čebelar v Bohinji.

(Dalje.)

Iz tega, kar sem dozdej o narejanji rojev govoril, vsak lahko razvidi, da ima dzierzonzirani Kranjski panj že samo v tem oziru imenitno prednost v primeri s starim Kranjskim panjem, ker čebelar more jako lahko sam roje delati, in mu ni treba kedaj čebel prekajati, s čemur sam sebe in čebele silno trpinči. Pa če tudi čebelar svoje dzierzonzirane panjeve pusti, da mu sami po sebi rojijo, si vendar lahko v mnogih primerljivejših pomaga in roj otme, kar pri navadnih starih panjevih ali celo ne more doseči ali pa le z veliko težavo.

Tukaj mi utegne kdo odgovoriti: „to je sicer lepo in prijetno, da si čebelar, kateri nove Kranjske panjeve ima, tako lahko sam roje dela; al to je pa vendar le sitno, ker taci narejenih rojev ne more potem doma obdržati, ampak jih mora za nekaj časa kam drugam prenesti.“

Ne bom sicer rekel, da bi to prenaševanje panjev bilo prav brez vse sitnosti, vendar pa mislim, da je še veliko bolj sitno, dan za dnevom pri ulnjaku sedeti in rojev čakati, potem se pa še po drevji plaziti in roje ogrebat ali vsajati, kar včasih še prav brez vse nevarnosti ni. Tudi je gotovo to, da narejanje in prenaševanje rojev čebelarju nikoli toliko časa ne vzame, kakor pa če dan za dnevom pri ulnjaku straži in rojev čaka, kajti roji so hitro narejeni in tudi hitro prenešeni, ker jih ni treba čez pol ure daleč prenašati; tudi se more to le zvečer ali zjutraj zgođej ali pa v slabem dežev-

nem vremenu zgoditi, kedar ni časa za drugo delo. To prenaševanje panjev tudi lahko ženske ali celo otroci oskrbljujejo, ker narejeni roji še niso težki.

Se najlože se pa na ta način čebelari, če se na priliko, dva čebelarja, katera kake pol ure drug od drugega stanujeta, skupaj vzameta, da eden k drugemu svoje narejene roje nosita in na-nje pazita; tako imata polovico manj potov, ker lahko eden svoje narejene roje k prijatelju prinese, potem pa zopet te, kar jih je prijatelj naredel, nazaj domú nese.

To, da se narejeni roji za nekaj časa v kak drug ulnjak prenesó, ponuja pa posebno takim čebelarjem, kateri zelo veliko čebel imajo, tudi še druge koristi, in sicer te le:

b) Čebele imajo več paše, če jih ni prav veliko skupaj, kakor pa, če jih je zelo veliko na enem kupu. Če se velika družina k mizi vsede, pa se le majhna skleda na mizo postavi, bodo ljudje lačni od mize vstali, in če se na majhnem pašniku veliko živine pase, bo živina stradala. Ravno taka je tudi pri čebelah. Ako jih je zelo veliko, recimo, kaci 200 do 300 panjev skupaj v enem ulnjaku, jim rado tudi v dobrem vremenu začne paše primanjkovati, to pa uboge živalice primora, da morajo stradati ali pa da morajo v take kraje hoditi si potrebnega živeža iskat, ki so od ulnjaka že preveč oddaljeni. Ako pa morajo čebele dalje v pašo hoditi, s tem veliko zamudé, kajti lahko bi med tem vsaka 3—4krat prinesla, ako bi pašo blizo imele, predno iz daljnega kraja enkrat prinese. Zraven tega se tudi veliko več čebel pogubi, če so primorane, dalje od ulnjaka paše iskati, kakor pa če imajo blizo ulnjaka paše zadosti; čebele veliko trpé, če morajo zlo daleč letati, in marsikatera, posebno če dobro obložena nazaj domú leti, onemore med potjo in pogine; veliko jih pa tudi nevihte in plohe ali hude ure pokončajo, kakor hitro nastopijo. Čebele sicer res že poprej kolikor toliko čutijo, kedaj se kaka nevihta približuje, zato v taci primerljivejši tudi skupoma domú leté, al zelo oddaljenim to ni mogoče. Čebele, katere morajo zelo daleč od doma paše iskati, si pa tudi perute prej pokončajo in raztrgajo, in morajo zavoljo tega prej poginiti, kakor pa tiste, katere blizo ulnjaka že potrebno pašo dobé.

b) Čebelarju, kateri ima zelo veliko čebel skupaj, bode pri prašnji ali plemenjenji veliko več panjev ob maticu prišlo, kakor pa onemu, ki nima preveč čebel skupaj v enem ulnjaku; zakaj kolikor več čebel je skupaj, toliko lože se matica, kedar pride iz prašnja domu, zmoti, da svoj panj zgreši, in v kaki drugi panj gré. Kakor hitro pa matica v drug panj pride, jo čebele brez odloga zgrabijo in brez usmiljenja zadušé.

(Dalje prihodnjič.)

## Zopet druga trtna uš.

V nekem vinogradu v Borštu pri Boljuncu (ne daleč od Trsta) so po poročilu „Gosp. lista“ nedavno zasledili na videz čudno spačeno trto. Pri preiskavi so našli na njej nekaj, ki je bilo okroglo kakor grahovo zrno, belo, po udrtih mestih rdeče, na eni strani pa z rujavkasto-zelenkastimi ščitki na pol pokrito. To, kar ima okroglo podobo, so kupčki po kakih sto jajčic neke škrlatnice (Schildlaus, coccus). Jajčica so pomerančaste barve in pokrožne podobe, zavita so v neko belo, gosto kosmato tančico. Uš je podobna drulatnicam, na pr. košeniljkam in škodljiva trtam, breskvam, pomerančam i. dr. Kdor tak mrčes kje zapazi, brž naj bližnji politiški gosposki to naznani, ter jej pošlje tudi kosove bolnih rastlin, da jih preiščejo.